

REK-1 OBRAZCI S 1. 7. 2013

Pojasnilo DURS, št. 4200-891/2013, 17. 6. 2013

Ali se nov obrazec REK-1 uporablja za izplačila od 1. 7. 2013 dalje ali za obračun plač od meseca 07/2013 dalje?

V zvezi s tem pojasnujemo:

Skladno s Pravilnikom o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o vsebini in obliki obračuna davčnih odtegljajev ter o načinu predložitve davčnemu organu (Uradni list RS, št. 32/13) se za poročanje podatkov o izplačanih dohodkih od 1. 7. 2013 dalje uporablja nova XML shema REK obrazcev. Podrobno pojasnilo na to temo je objavljeno na [spletni strani DURS \(*1\)](#).

REK-1 obrazci so zaradi sprememb zakonodaje dopolnjeni s polji, v katere izplačevalec vpiše osnove za izračun prispevkov, kjer veljajo posebnosti pri izračunu ali plačilu prispevkov. Vpisovanje podatkov v polja od 309 do 313 je odvisno od izpolnjevanja zakonsko določenih pogojev. Delna oprostitev plačila prispevkov (polja 309, 310 in 311) se po Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 96/12, 39/13) lahko uveljavlja za dohodke, ki se nanašajo na obračunsko obdobje po 1. 7. 2013. Podrobno pojasnilo na to temo je objavljeno na [spletni strani \(*2\)](#).

Posebnosti pri izračunu in plačevanju prispevka za primer brezposelnosti (polja 312 in 313) pa se uveljavljajo za dohodke, ki se nanašajo na obračunsko obdobje po uveljavitvi Zakona o urejanju trga dela - ZUTD-A (Uradni list RS, 21/13), torej po 12. 4. 2013. Podrobno pojasnilo na to temo je objavljeno na [spletni strani \(*3\)](#).

*1

SPREMEMBE OBRAČUNA DAVČNEGA ODTEGLJAJA - REK OBRAZCA PO 1. 7. 2013 Pojasnilo DURS, št. 4251-835/2013-1-01-610-501, 9. 4. 2013

Glede na spremembe zakonodaje s področja plačevanja prispevkov za primer brezposelnosti in prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje bo dopolnjen obračun davčnega odtegljaja za dohodke iz delovnega razmerja – REK-1 obrazec in Prikaz individualnih podatkov iz obračuna davčnih odtegljajev – iREK obrazec. Na novo bo določena oblika predložitve podatkov iz obračuna davčnih odtegljajev ter navodilo za izpolnitev obračunov davčnemu organu v Pravilniku o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o vsebini in obliki obračuna davčnih odtegljajev ter o načinu predložitve davčnemu organu, ki bo objavljen v Uradnem listu RS, in se bo uporabljal od 1. 7. 2013 dalje.

Na Davčni upravi Republike Slovenije smo že pripravili nove XML sheme REK-1 obrazcev za oddajo preko sistema eDavki, ki so na voljo na naslednji povezavi:
<http://edavki.durs.si/OpenPortal/Pages/Technicals/FormsXml.aspx>

Formule, vgrajene v nove XML sheme REK obrazcev, pa so dostopne na naslednji povezavi:
<https://beta.edavki.durs.si/OpenPortal/Pages/StartPage/StartPage.aspx>

V nadaljevanju so opisane zakonske podlage in spremembe REK-1 obrazca in iREK obrazca, ki bodo vključene v spremembo pravilnika.

1. Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju – ZPIZ-2 (Uradni list RS, št. 96/12)

ZPIZ-2 v 156. členu določa delno oprostitvev plačila prispevkov delodajalcev za starejše delavce. Zavezanci za plačilo prispevkov delodajalcev so oproščeni plačila prispevkov delodajalcev:

- v višini 30% za delojemalce, ki so dopolnili 60 let starosti in
- v višini 50% za delojemalce, ki izpolnjujejo starostni pogoji za pridobitev pravice do predčasne pokojnine po drugem odstavku 29. člena ZPIZ-2.

Navedeni oprostitvi se izključujeta, kar pomeni, da ni mogoče uveljavljati obeh hkrati. Določba 156. člena ZPIZ-2 se ne uporablja za invalidska podjetja, ki imajo celotne prispevke obračunane, vendar ne plačane, temveč odstopljene delodajalcu kot namenska sredstva. Navedena določba se tudi ne uporablja v primeru, ko ima delojemalec status invalida nad kvoto. Skladno z določili prvega odstavka 430. člena ZPIZ-2, se določba 156. člena ZPIZ-2 začne uporabljati 1. 7. 2013. V ta namen bo REK-1 obrazec dopolnjen s poljem 309 in 310.

V polje **309 Osnova za prispevke – delavci, ki so dopolnili 60 let starosti**, plačnik davka vpiše osnovo za prispevke delodajalcev od dohodkov delavcev v delovnem razmerju – iz prvega, drugega, tretjega in četrtega odstavka 14. člena ZPIZ-2, ki so dopolnili 60 let starosti.

Od te osnove se prispevki za pokojninsko in invalidsko zavarovanje delodajalcev obračunajo v celoti, plačajo pa se samo v višini 70 % obračunanega zneska. Podatki o oproščenem delu prispevkov (30 %) se vpišejo samo v stolpec »obračunani« (zaporedna številka 602), podatki o znesku prispevkov, ki jih je treba plačati, pa v stolpec »za plačilo« (zaporedna številka 602).

V polje **310 Osnova za prispevke – delavci, ki izpolnjujejo starostni pogoji za**

pridobitev pravice do predčasne pokojnine, plačnik davka vpiše osnovo za prispevke delodajalcev od dohodkov delavcev, ki izpolnjujejo starostni pogoj za pridobitev pravice do predčasne pokojnine po drugem odstavku 29. člena ZPIZ-2. Od dohodkov teh delavcev v delovnem razmerju - iz prvega, drugega, tretjega in četrtega odstavka 14. člena ZPIZ-2, je delodajalec oproščen plačila prispevka za pokojninsko in invalidsko zavarovanje delodajalcev v višini 50 % tega prispevka.

Od te osnove se prispevki za pokojninsko in invalidsko zavarovanje delodajalcev obračunajo v celoti, plačajo pa se samo v višini 50 % obračunanega zneska. Podatki o oproščenem delu prispevkov (50 %) se vpišejo samo v stolpec »obračunani« (zaporedna številka 602), podatki o znesku prispevkov, ki jih je treba plačati, pa v stolpec »za plačilo« (zaporedna številka 602).

ZPIZ-2 nadalje v 157. členu določa vračilo prispevkov delodajalcev za prvo zaposlitev. Delodajalci lahko, za delojemalce, ki niso dopolnili 26. let starosti in matere, ki skrbijo za otroka do tretjega leta starosti, ko se prvič zaposlijo za nedoločen čas in ostanejo pri istem delodajalcu v zaposlitvi neprekinjeno najmanj dve leti, uveljavijo vračilo prispevkov delodajalca za prvo leto zaposlenosti v višini 50 %, drugo leto pa v višini 30 % prispevkov delodajalca. Način vračila prispevkov bo določil minister, pristojen za delo, s pravilnikom.

Skladno z določili drugega odstavka 430. člena ZPIZ-2, se določba 157. člena ZPIZ-2 začne uporabljati 1. 7. 2013. V ta namen bo REK-1 obrazec dopolnjen s poljem **311 Osnova za prispevke – vračilo prispevkov po 157. členu ZPIZ-2**. V to polje plačnik davka vpiše osnovo za prispevke delodajalcev od dohodkov zavarovancev – delavcev v delovnem razmerju – iz prvega, drugega, tretjega in četrtega odstavka 14. člena ZPIZ-2, za katere delodajalec lahko uveljavlja vračilo prispevkov.

2. Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o urejanju trga dela - ZUTD-A (Uradni list RS, št. 21/13)*

ZUTD-A v 39. členu določa posebno ureditev plačevanja prispevka delodajalca za zavarovanje za primer brezposelnosti. Določba 39. člena ZUTD-A vpliva na pogodbe o zaposlitvi, sklenjene po uveljavitvi zakona (po 12. 4. 2013) in določa:

- oprostitev plačila prispevka delodajalca za zavarovanje za primer brezposelnosti za dve leti, če delodajalec z delavcem sklene pogodbo o zaposlitvi za nedoločen čas,
- obveznost plačila prispevka delodajalca za zavarovanje za primer brezposelnosti v višini petkratnika zneska, določenega v zakonu, ki ureja prispevke za socialno varnost za ves čas trajanja zaposlitve za določen čas, če delodajalec z delavcem sklene pogodbo o zaposlitvi za določen čas.

Na tej podlagi bo REK-1 obrazec dopolnjen z dvema novima poljema za vpisovanje osnove za izračun prispevkov delodajalca za zavarovanje za primer brezposelnosti, in sicer 312 in 313.

V polje **312 Osnova za prispevke – zaposleni za določen čas po 39. členu ZUTD-A**, plačnik davka vpiše osnovo za prispevke delodajalcev za primer brezposelnosti od dohodkov delavcev, ki imajo pogodbo o zaposlitvi sklenjeno za določen čas. Od te osnove, skladno z drugim odstavkom 39. člena ZUTD-A, delodajalec plačuje prispevek delodajalca za zavarovanje za primer brezposelnost v višini petkratnika zneska, določenega v zakonu, ki ureja prispevke za socialno varnost, za ves čas trajanja zaposlitve za določen čas.

V polje **313 Osnova za prispevke – zaposleni za nedoločen čas po 39. členu ZUTD-A**, plačnik davka vpiše osnovo za prispevke delodajalcev za primer brezposelnosti

od dohodkov delavcev, ki imajo pogodbo o zaposlitvi sklenjeno za nedoločen čas in zanje velja oprostitvev plačila tega prispevka. Skladno s prvim odstavkom 39. člena ZUTD-A je delodajalec, ki z delavcem sklene pogodbo o zaposlitvi za nedoločen čas, oproščen plačila prispevka delodajalca za zavarovanje za primer brezposelnosti za obdobje dveh let. Od te osnove se prispevki delodajalcev za primer brezposelnosti samo obračunajo, ne pa tudi plačajo. Podatki o teh prispevkih se vpišejo samo v stolpec »obračunani« (zaporedna številka 603).«.

3. Spremembe na individualnem REK obrazcu

Skladno z navedenimi zakonskimi spremembami in dopolnitvami REK-1 obrazca bo iREK obrazec dopolnjen z novimi polji, kjer plačnik davka ustrezno označi posebni podatek o prejemniku dohodka ob izplačilu dohodka iz delovnega razmerja, in sicer;

A017 delavec, ki je dopolnil 60 let starosti,

A018 delavec, ki izpolnjuje starostni pogoj za pridobitev pravice do predčasne pokojnine po 29. členu ZPIZ-2,

A019 delavec, za katerega delodajalec uveljavlja vračilo prispevkov po 157. členu ZPIZ-2,

A020 delavec, ki ima sklenjeno pogodbo o zaposlitvi za določen čas (drugi odstavek 39. člena ZUTD-A),

A021 delavec, ki ima sklenjeno pogodbo o zaposlitvi za nedoločen čas in od sklenitve pogodbe še ni preteklo dve leti (prvi odstavek 39. člena ZUTD-A).

** Pojasnilo v zvezi s predlaganjem REK obrazcev od uveljavitve ZUTD-A do 1. 7. 2013 je objavljeno na [spletni strani DURS](#).*

DELNA OPROSTITEV PLAČILA PRISPEVKOV DELODAJALCA ZA STAREJŠE DELAVCE

Pojasnilo DURS, št. 4250-2370/2013-2 01-610-501, 12. 6. 2013

156. člen Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju – ZPIZ-2 (Ur. l. RS, št. 96/12, 39/13) določa delno oprostitvev plačila prispevkov delodajalcev za starejše delavce. Zavezanci za plačilo prispevkov delodajalcev iz prve alineje prvega odstavka 153. člena ZPIZ-2 (delodajalci in izplačevalci nadomestil) so po tej določbi oproščeni plačila prispevkov delodajalca v višini:

- 30 % za delavce, ki so dopolnili 60 let starosti,
- 50 % za delavce, ki izpolnjujejo starostni pogoj za pridobitev pravice do predčasne pokojnine po drugem odstavku 29. člena ZPIZ-2.

Po pojasnilu Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, št. 1031-416/2013-1, z dne 6. 6. 2013, je namen navedene določbe zmanjšanje obdavčitve delodajalcev in znižanje stroškov dela na posameznega delavca.

Skladno s prvim odstavkom 430. člena ZPIZ-2 se določba 156. člena ZPIZ-2 začne uporabljati 1. 7. 2013, kar po navedenem pojasnilu Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti pomeni, da se olajšava delne oprostitvev plačila prispevkov ne uporablja za prispevke delodajalca od plače za mesece pred 1. 7. 2013. Od izplačila plač za mesece po 1. 7. 2013 pa so delodajalci delno oproščeni plačila prispevka delodajalca za zavarovance, ki izpolnjujejo starostni pogoj po drugem odstavku 29. člena ZPIZ-2 in za zavarovance, ki so dopolnili starost 60 let. To pomeni, da če je delavec dopolnil 58 let (ženska) in 58 let ter 4 mesece (moški) pred 1. 7. 2013, lahko delodajalec zanj začne uveljavljati olajšavo iz 156. člena ZPIZ-2 šele pri obračunu plače za mesecu julij 2013.

Oprostitvev plačila prispevkov delodajalca v višini 50 % za zavarovanca, ki izpolnjuje starostni pogoj po drugem odstavku 29. člena ZPIZ-2, delodajalec uveljavlja, dokler je delavec pri delodajalcu zaposlen in dokler delavec ne dopolni 60 let starosti. Po tem obdobju pa je delodajalec zanj upravičen le do oprostitvev plačila prispevka delodajalca v višini 30 %.

Če zavarovanec po 1. 7. 2013 sredi meseca izpolni starostni pogoj po drugem odstavku 29. člena ZPIZ-2 ali dopolni starost 60 let, velja olajšava za cel mesec, kot če bi zavarovanec izpolnil starostni pogoj ali dopolnil starost v začetku meseca (oprostitvev se upošteva za celotno izplačilo plače in izplačila plače ni treba razdeliti na dva dela). Prav tako se pri prehodu iz 50 % oprostitvev plačila prispevka delodajalca na 30 % oprostitvev, ker je zavarovanec dopolnil starost 60 let sredi meseca, po prej navedenem pojasnilu Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti od izplačila plače za celotni mesec, v katerem je zavarovanec dopolnil 60 let, upošteva oprostitvev plačila prispevka delodajalca v višini 30 %.

PREDLAGANJE REK-1 OBRAZCEV SKLADNO Z NOVELO ZUTD-A
Pojasnilo DURS, št. 4251-835/2013-1-01-610-501, 21. 3. 2013

V Uradnem listu RS, št. 21 z dne 13. 3. 2013, je bil objavljen Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o urejanju trga dela (v nadaljevanju: ZUTD-A), ki v 39. členu določa posebno ureditev plačevanja prispevka delodajalca za zavarovanje za primer brezposelnosti. Ta določba začne veljati 30 dan po objavi zakona, torej 12. 4. 2013 in se nanaša na delovna razmerja, sklenjena od uveljavitve ZUTD-A dalje, na pogodbe o zaposlitvi sklenjene pred uveljavitvijo ZUTD-A pa nima vpliva. Navedeno pomeni, da se pri izplačilu dohodkov iz delovnega razmerja od 12. 4. 2013 dalje, za obračun in plačilo prispevka delodajalca za zavarovanje za primer brezposelnosti, uporablja določba 39. člena ZUTD-A.

Z določbo 39. člena ZUTD-A se določa:

- oprostitev plačila prispevka delodajalca za zavarovanje za primer brezposelnosti za dve leti, če delodajalec z delavcem sklene pogodbo o zaposlitvi za nedoločen čas,
- obveznost plačila prispevka delodajalca za zavarovanje za primer brezposelnosti v višini petkratnika zneska, določenega v zakonu, ki ureja prispevke za socialno varnost za ves čas trajanja zaposlitve za določen čas, če delodajalec z delavcem sklene pogodbo o zaposlitvi za določen čas.

Določba 39. člena ZUTD-A, v zvezi z oprostitvijo plačevanja prispevka za zavarovanje za primer brezposelnosti, se nanaša na dohodke izplačane za obdobje prvih dveh let zaposlitve, če je bila pogodba o zaposlitvi sklenjena za nedoločen čas po uveljavitvi ZUTD-A.

V zvezi s poročanjem davčnemu organu o obračunanih in plačanih prispevkih za socialno varnost, izvedba navedene določbe pomeni potrebo po prilagoditvi sheme REK-1 obrazca in spremembo Pravilnika o vsebini in obliki obračuna davčnih odtegljajev ter o načinu predložitve davčnemu organu. Sprememba bo vključena v Pravilniku o spremembah Pravilnika o vsebini in obliki obračuna davčnih odtegljajev ter o načinu predložitve davčnemu organu, ki bo stopil v veljavo 1. 7. 2013. Na tej podlagi bo REK-1 obrazec dopolnjen z dvema novima poljema za vpisovanje osnove za izračun prispevkov delodajalca za zavarovanje za primer brezposelnosti, in sicer ločeno za osnovo od dohodkov delavcev, ki imajo pogodbo o zaposlitvi sklenjeno za določen čas in ločeno za osnovo od dohodkov delavcev, ki imajo pogodbo o zaposlitvi sklenjeno za nedoločen čas.

Za dohodke iz delovnega razmerja, izplačane od uveljavitve ZUTD-A (12. 4. 2013) do 1. 7. 2013, ko je predvidena sprememba sheme REK-1 obrazca, pa se osnova za obračun prispevka delodajalca za zavarovanje za primer brezposelnosti vpisuje za vse delavce enako, in sicer v polje 301 REK-1 obrazca. Od te osnove se prispevek delodajalca za primer brezposelnosti od dohodkov iz delovnega razmerja delavcev, ki imajo sklenjeno pogodbo za določen čas (in so pogodbo sklenili po uveljavitvi ZUTD-A), obračuna in plača v petkratnem znesku.

Obračunan prispevek delodajalca se vpiše v polje 603P. Na individualnem REK obrazcu se prispevek delodajalca za primer brezposelnosti, obračunan v petkratnem znesku od osnove, vpisane v polje A062, vpiše v polje A084.

Od osnove, vpisane v polje 301, se prispevek delodajalca za primer brezposelnosti od dohodkov iz delovnega razmerja delavcev, ki imajo sklenjeno pogodbo za nedoločen čas (za dohodke izplačane za obdobje prvih dveh let), obračuna, ni pa ga treba plačati.

Obračunan znesek prispevka delodajalca se vpiše v polje 603O. Na individualnem REK obrazcu se obračunan znesek prispevka delodajalca vpiše v polje A084.